

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 590/2017-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Polakovičovou, Mickiewiczova 6, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 10 CbZm 16/2014 z 24. októbra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 CoZm 6/2015 z 30. septembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Polakovičovou,

Mickiewiczova 6, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 CbZm 16/2014 z 24. októbra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 CoZm 6/2015 z 30. septembra 2015.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 24. marca 2014 domáhal proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), určenia neplatnosti právneho úkonu – dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke zo 6. augusta 2012.

V úvodnej časti sťažnosti sťažovateľ popisuje skutkový stav, pri ktorom malo dôjsť k porušeniu ním označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti najmä uvádza, že *«dňa 6. 8. 2012 som na nátlak navrhovateľa podpísal podľa § 269 ods. 2 Obch. zák. písomnú zmluvu o vyplňovacom práve k blankozmenke a navrhovateľovi ako remitentovi som vystavil blankozmenku. Išlo o nepodpísané a nevyplnené formuláre. Pri ich podpisovaní som bol pod nátlakom navrhovateľa preto som ich ani nečítal a nemal som dôvod ani záujem žiadnu blankozmenku podpísať. Môj právny úkon teda nebol slobodný a vážny a je preto v zmysle § 37 Obč. zák. neplatný.*

Dňa 6. 8. 2012 som pod nátlakom podpísal dve blankozmenky a dve zmluvy o vyplňovacom oprávnení k blankozmenke, pričom druhý remitent - [REDAKOVANÉ] mi blankozmenku aj zmluvu o vyplňovacom oprávnení k blankozmenke vrátil, uznal, že bola podpisovaná pod nátlakom a túto skutočnosť je ochotný dosvedčiť aj v súdnom konaní...

Dohoda o vyplňovacom oprávnení bola podpísaná ako „blankodohoda“, pričom údaje dopísané rukou boli dopísané zo strany navrhovateľa dodatočne. Aj tento právny úkon je neplatný a je dôkazom o tom, že som tieto právne úkony podpisoval pod nátlakom. Predpokladom pre vznik zmenky, ktorá bola pri vydaní neúplná je dohoda medzi podpisovateľom a osobou, ktorej bola zmenka vydaná. Formu takejto dohody zákon nepredpisuje, pričom jej obsah je určujúci pre výkon doplnovacieho práva. Ak by z dohody

obsah vyplňovacieho práva nevyplýval, tak ako je to v tomto prípade, musí byť blankozmenka vyplnená spôsobom, ktorý zodpovedá zvykom v zmenkovom styku. Majiteľ zmenky nesmie doplniť chýbajúce údaje do zmenky spôsobom, ktorý by neodôvodnene a mimoriadne zhoršil právne postavenie podpisovateľa. Musí mať tiež súvislosť so základným kauzálnym vzťahom, ktorý zabezpečuje. Kauzálny vzťah v tomto prípade neexistuje.

Na základe takto podpísanej blankozmenky a tiež zmluvy o vyplňovacom opravení odporca podal návrh na Okresný súd Žilina, ktorý pod č. k. 10 Zm 25/2014 vydal zmenkový platobný rozkaz. Tento doručoval na adresu na ktorej som nebyval, doručil ho uložením na pošte o čom som sa nedozvedel a tento správoplatnil. Ja som sa o jeho existencii dozvedel až v rámci exekúcie, keď mi exekútor doručil výzvu na poskytnutie súčinnosti na vykonanie exekúcie. Žiadne relevantné námietky ohľadne neplatnosti vyplňovacieho oprávnenia k blankozmenke som nemohol použiť.».

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 10 CbZm 16/2014 z 24. októbra 2014 návrh sťažovateľa na určenie neplatnosti zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke zo 6. augusta 2012 zamietol. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 13 CoZm 6/2015 z 30. septembra 2015 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v určovacom spore o neplatnosť vyplňovacieho práva vo veci konajúce súdy dospeli k záveru, že neplatnosť vyplňovacieho práva k blankozmenke mal namietať v rámci súdneho sporu o zaplatenie zmenky, a preto nemal mať naliehavý právny záujem o určovací spor podľa v tom čase platného a účinného § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ ďalej argumentuje, že „podľa § 80c Osp neplatnosti právneho úkonu sa môže dotknutý subjekt dovolať určovacou žalobou za podmienky ak existuje naliehavý právny záujem na tomto určení, pričom túto skutočnosť musí žalobca v žalobe tvrdiť a v konaní preukázať. V žalobe som túto skutočnosť riadne tvrdil a zdôvodnil. V konaní som ju nemohol preukázať, pretože súd rozhodol na pojednávaní v mojej neprítomnosti...”

Okresný aj krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedli, že dôvody, pre ktoré som podal žalobu môžu byť dôvodmi, ktoré mám použiť v rámci námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu. Nezobrali však do úvahy, že moja žaloba bola podaná v čase, keď ešte nebol podaný návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu a predpokladám, že ani zmenka nebola na základe neplatnej zmluvy o vyplňovacom oprávnení vyplnená. Preto som svoje námietky v takomto konaní ešte nemohol použiť. Určovaciu žalobu som podal z dôvodu, aby som predišiel zmenkovému sporu.

Keďže určovací žaloba má slúžiť ako prevencia pred prípadným vznikom súdneho sporu, mal sa súd týmto mojím návrhom zaoberať aj v merite veci a posudzovať jeho absolútnu neplatnosť a nielen poukazovať na údajný procesný nedostatok naliehavého právneho záujmu.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ namieta, že súdy nezobrali do úvahy skutočnosti, ktoré sú pre posúdenie jeho veci kľúčové, nevysporiadali sa s nimi v súlade so zákonom a tak porušili jeho právo na spravodlivé súdne konanie tým, že:

„- nesprávne posúdili môj právny záujem na rozhodnutí určovacieho sporu s odôvodnením, že som sa mal brániť v rámci námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu

- nezobrali do úvahy skutočnosť, že zmenkový platobný rozkaz v konaní na Okresnom súde Žilina pod č. k. 10 Zm 25/2014 bol doručovaný v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom nie do mojich vlastných rúk, preto som svoje námietky nemohol uplatniť včas

- nebral do úvahy skutočnosť, že na naliehavý právny záujem je na určovacom spore vtedy keď nemožno požadovať plnenie a keď bez tohto určenia je postavenie navrhovateľa neisté - nezaoberal sa absolútnou neplatnosťou zmluvy o vyplňovacom oprávnení k blankozmenke zo dňa 6. 8. 2012 vzhľadom na to, že bola podpísaná pod nátlakom, t. j. nešlo o právny úkon slobodný a vážny

- zmluva o vyplňovacom oprávnení nebola určitým právnym úkonom a teda z neho nevyplýval spôsob akým má byť vyplnená zmenka

- zmluva o vyplňovacom oprávnení je neurčitým právnym úkonom, pretože zakladá právo na vyplnenie zmenky v zmysle Zmluvy o dielo, ktorá neexistuje

- blankozmenka nezabezpečuje žiadny primárny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom.“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... rozsudkami Okresného súdu Žilina č. k. 10 CbZm 16/2014 zo dňa 24. 10. 2014 a Krajského súdu v Žiline č. k. 13 CoZm 6/2015 zo dňa 30. 9. 2015 porušené boli.

2. Rozsudky Okresného súdu Žilina č. k. 10 CbZm 16/2014 zo dňa 24. 10. 2014 a Krajského súdu v Žiline č. k. 13 CoZm 6/2015 zo dňa 30. 9. 2015 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré sú účastníci, proti ktorým tento návrh smeruje, spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť na účet advokáta JUDr. Jany Polakovičovej... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané nikým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 10 CbZm 16/2014 z 24. októbra 2014, ako aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 CoZm 6/2015 z 30. septembra 2015 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 10 CbZm 16/2014 z 24. októbra 2014

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred

iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ bol oprávnený podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 CoZm 6/2015 z 30. septembra 2015

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, čo táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (sp. zn. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd podotýka, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné

„vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek možnej nezákonnosti alebo procesného pochybenia, či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktu aplikácie práva (v posudzovanej veci súdneho rozhodnutia) s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou.

Uvedené ustálené právne názory ústavného súdu korešpondujú aj širšiemu poňatiu jeho „prieskumného“ vzťahu k všeobecným súdom. Ústavný súd totiž nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Ústavný súd teda nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto zásadne nemôže meritórne preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, pri vydaní ktorých súdy rešpektovali požiadavky vyplývajúce z obsahu základných práv ustanovených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu svojím vlastným názorom iba v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ vo svojej podstate primárne namieta, že krajský súd nesprávne právne posúdil existenciu jeho naliehavého právneho

záujmu o určovací žalobu, ako aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu a neexistenciu zabezpečeného záväzku.

Na účely posúdenia opodstatnenosti tejto časti sťažnosti ústavný súd preskúmal odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu. Krajský súd v ňom najskôr poukázal na obsah odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu z 24. októbra 2014, ktorým bola žaloba sťažovateľa o neplatnosť právneho úkonu (zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke zo 6. augusta 2012, pozn.) zamietnutá, a v tejto súvislosti okrem iného uviedol:

„... z obsahu podanej žaloby vyplýva, že žalobca sa domáha určenia neplatnosti dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke, pričom existenciu naliehavého právneho záujmu žalobca odôvodňuje konaním žalovaného, ktorý z napadnutej zmluvy vyvodzuje právne povinnosti a vykonáva úkony k vymáhaniu tvrdených nárokov z blankozmenky. V tejto súvislosti považoval za potrebné zdôrazniť, že zmenka predstavuje cenný papier ako nesporný a abstraktný záväzok, ktorý z hľadiska platnosti musí obsahovať náležitosti stanovené zákonom, a to k momentu uplatnenia práva proti osobe, ktorá sa na zmenku podpísala. Teda úplná a platná zmenka postačuje na uplatnenie zmenkových postihových práv bez ďalšieho, a teda ani okolnosť, či k jej vystaveniu došlo na základe neplatného právneho úkonu, nezbavuje majiteľa zmenky práva uplatniť si z takejto zmenky svoje nároky. Predpokladom pre vznik zmenky, ktorá bola pri vydaní neúplná, je dohoda medzi podpisovateľom a osobou, ktorej bola vydaná blankozmenka. Formu takejto dohody zákon nepredpisuje, pričom jej obsah je určujúci pre výkon doplňovacieho práva. Ak by z dohody obsah vyplňovacieho práva nevyplýval, musí byť zmenka doplnená v rámci oprávnenia jej majiteľa a ak k vydaniu blankozmenky došlo bez takejto dohody, blankozmenka musí byť vyplnená spôsobom, ktorý zodpovedá zvykom v zmenkovom styku, a preto jej majiteľ nesmie doplniť chýbajúce údaje do zmenky spôsobom, ktorý by neodôvodnene a mimoriadne zhoršil právne postavenie podpisovateľa. Momentom doplnenia blankozmenky zaniká vyplňovacie právo a vzniká formálne platná zmenka. V tomto štádiu majiteľ zmenky môže uplatňovať zo zmenky svoje zmenkové práva podľa zákona a v prípade, ak zmenka bola doplnená v rozpore s dohodou, prípadne bez toho, že by medzi účastníkmi existoval akýkoľvek kauzálny vzťah, alebo tento medzi účastníkmi zanikol, môže sa zmenkový dlžník brániť voči

majiteľovi zmenky námietkami podľa ust. § 17 zákona zmenkového a šekového. Základ námietky spočíva v hmotnoprávnej obrane osoby, ktorá sa na zmenke podpísala, a ktorá je zo zmenky žalovaná. Táto osoba uplatňuje zmenkové námietky proti majiteľovi zmenky, ktorý sa domáha zmenkového plnenia. Pre obsah námietok žalovaného je rozhodujúci základný pomer medzi dlžníkom a majiteľom zmenky. V rámci námietok sa dlžník môže brániť tvrdením, že právny úkon, ktorý je podkladom zmenkového pomeru, je neplatný, či už z dôvodov materiálnych alebo formálnych. Zákonná úprava podľa § 10 zákona zmenkového a šekového priznáva právnu záväznosť zmenkovému prejavu (podpisu na zmenke) a dáva majiteľovi zmenky právo doplniť zmenku. Teda aj v prípade, ak došlo k doplneniu zmenky v rozpore s dohodou, prípadne bez existencie platnej dohody, uvedená skutočnosť zakladá právo osoby zmenkovo zaviazanej namietat' doplnenie v rozpore s dohodou, avšak táto okolnosť nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Teda aj v prípade, ak by okresný súd dospel k záveru, že dohoda o vyplňovacorn práve, ktorej neplatnosti sa žalobca v konaní dovoláva, je neplatná, rozhodnutie súdu nevytvára prekážku podmienky konania pre uplatnenie zmenkových nárokov z inak platnej zmenky. Ak sú splnené predpoklady určené zákonom pre zachovanie práv proti postihovým dlžníkom, môže majiteľ vykonať postih voči zmenkovo zaviazanej osobe, a to v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 48 zákona zmenkového a šekového. Posúdenie platnosti dohody o vyplňovacom práve nemá ani povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu platnosti zmenky, a preto právna neistota žalobcu v jeho právnom postavení sa určením neplatnosti dohody o vyplňovacom práve neodstráni. V prípade, ak sú voči žalobcovi uplatňované zo zmenky zmenkové nároky, žalobca disponuje právnymi prostriedkami, akými môže odstrániť priame ohrozenie jeho právneho postavenia, a to v podobe podania námietok voči zmenkovému platobnému rozkazu v zákonom stanovenej trojdňovej lehote. Teda aj samotná skutočnosť, že žalovaný ako zmenkový veriteľ uplatňuje voči žalobcovi postihové nároky z formálne platnej zmenky, nezakladá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o vyplňovacom práve, pretože konanie a rozhodnutie o tejto otázke nemá žiaden vplyv na konanie o zmenkových nárokoch. Okresný súd dospel k záveru, že na strane žalobcu neexistuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení, čo je základným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby, a preto žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.“

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd formuloval svoje vlastné právne závery k odvolacím námietkam sťažovateľa a v tejto súvislosti uviedol:

„... krajský súd zhodnotil, že okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie, z neho vyvodil správne skutkové závery a rovnako správne ich právne posúdil. Vzhľadom na konštatovanie vecnej správnosti napadnutých výrokov rozsudku okresného súdu, a to tak odvolaním žalobcu, ako i žalovaného a stotožnenia sa s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení rozsudku okresným súdom, krajský súd podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p. odkazuje na vyhodnotenie skutkového stavu, jeho právne zhodnotenie a podrobné odôvodnenie rozsudku okresného súdu.

Krajský súd len na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu a k jednotlivým odvolacím dôvodom žalobcu i žalovaného uvádza nasledovné.

K námietke žalobcu týkajúcej sa porušenia práva účastníka na súdne konanie, na spravodlivý súdny proces vo vzťahu k tvrdenému nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd uvádza, že podľa ust. § 135 ods. 1 druhá veta O. s. p. súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Krajský súd považuje za potrebné uviesť, že predovšetkým Nálezy Ústavného súdu SR riešia otázku spravodlivého súdneho konania vo vzťahu k riadnemu odôvodneniu rozhodnutia a striktnému dodržiavaniu ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku...

V danom prípade okresný súd vychádzajúc z dikcie ust. § 157 ods. 2 O. s. p. jasným a zrozumiteľným spôsobom vyložil právny záver vo vzťahu k posúdeniu zákonného predpokladu určovacej žaloby, a to naliehavého právneho záujmu, keď konštatoval, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti dohody o vyplňovacom práve. Okresný súd zrozumiteľným a jasným spôsobom vyložil ust. § 80 písm. c) O. s. p. vo vzťahu k žalobcom podanej určovacej žalobe. Krajský súd preto konštatuje, že rozhodnutie prvostupňového súdu netrpí vadou namietanou v odvolaní, ktorou by došlo k porušeniu základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces.“

Za relevantný základ rozhodnutia o odvolaní považoval krajský súd právny názor k otázke existencie naliehavého právneho záujmu sťažovateľa o určenie neplatnosti zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke, k čomu v napadnutom rozsudku uviedol:

„Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu žalobcu vo veci samej bolo relevantné, že žalobca sa podanou žalobou zo dňa 22. marca 2014 podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. domáhal určenia, že zmluva o vyplňovacom práve k blankozmenke zo dňa 06. augusta 2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná...

Odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že základnou podmienkou dôvodnosti, a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom právnom určení. Rozumie sa tým právny záujem žalobou, ktorý musí byť daný v čase vyhlásenia rozsudku. Tento právny záujem musí byť kvalifikovaný, t. j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Spravidla je naliehavý právny záujem daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, tiež vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo ak by bez tohto určenia jeho právne postavenie bolo neisté. V tejto spojitosti je primárne potrebné ujasniť, či a ako sa následné požadované určenie môže dotknúť právnych pomerov účastníkov (t. j. či môže založiť právne významný následok v týchto pomeroch). Určovacia žaloba je zvyčajne prípustná vtedy, ak sa ňou odstraňuje spornosť vzťahu účastníkov a predchádza vzniku ďalších sporov, prípadne, ak sa vytvára pevný základ právneho vzťahu medzi nimi.

Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho (akého) určenia sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá primárne posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snád spornosť neodstraňuje, ale zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Primárne teda je potrebné, aby žalobca osvedčil svoj naliehavý

právny záujem na ním požadovanom určení, keď posúdenie osvedčenia, resp. neosvedčenia naliehavého právneho záujmu je samostatným a prvoradým dôvodom pre zamietnutie žaloby. Určovacia žaloba je spravidla opodstatnená vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo.

V danom prípade sa žalobca domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu Zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke zo dňa 06. augusta 2012 žalobou podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p., ktorej zákonným predpokladom je preukázanie práve naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý je aj podľa ustálenej judikatúry daný najmä vtedy, ak bez tohto určenia by bolo ohrozené právo žalobcu, alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým.

Z obsahu žaloby žalobca procesnú prípustnosť svojej žaloby na požadovanom určení neplatnosti tohto právneho úkonu vyvodzoval z toho, že žalovaný vykonal všetky úkony k vymáhaniu ním tvrdených nárokov z blankozmenky a mieni podať proti žalobcovi žalobu o vydanie zmenkového platobného rozkazu na sumu 300.000 Eur zmenkovej istiny s príslušenstvom. V dôsledku aktívneho konania žalovaného existuje a pretrváva stav právnej neistoty, ktorý je právnym ohrozením právneho postavenia žalobcu a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Práve vyriešenie otázky by neslúžilo k zbytočnému rozmnožovaniu sporov, ale k definitívnemu vyriešeniu existujúceho neúnosného stavu, z ktorého dôvodu je určovacia žaloba na mieste.

V konaní bolo preukázané, že účastníci uzatvorili dňa 06. augusta 2012 Zmluvu o vyplňovacom práve k blankozmenke. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 38 Zm/12/2014 bolo zrejmé, že [REDACTED] (v tomto spore žalovaný) na základe tejto uzavretej zmluvy vyplnil zmenku..., a to dňa 24. 03. 2014 podľa čl. IV. zmluvy. Predmetné súdne konanie však v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku zo žaloby bolo právoplatne zastavené.

Okresný súd dôsledne aplikujúc ust. § 80 písm. c) O. s. p. primárne skúmal a dokazoval existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu ako zákonného predpokladu úspešného uplatnenia určovacej žaloby a dospel k správne právnemu záveru o jeho nepreukázaní.

V zhode s prvostupňovým súdom i odvolací súd primárne konštatuje, že žalobca k naliehavému právnenému záujmu netvrdil žiadne relevantné skutočnosti svedčiace o jeho stave právnej neistoty, naopak, už tvrdil stav porušenia jeho práva, teda vyplnenie blankozmenky z uzavretej zmluvy a domáhanie sa zmenkových nárokov žalovaným voči žalobcovi. V tejto súvislosti považuje za potrebné odvolací súd, v zhode s prvostupňovým súdom, uviesť, že v danom prípade žalobca podal žalobu za situácie, kedy zo strany žalovaného už došlo k vyplneniu blankozmenky, ktorá okolnosť vyplývala z pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 38 Zm/12/2014. Momentom tohto doplnenia zaniklo vyplňovacie právo a vznikla formálne platná zmenka. Tak ako správne uviedol prvostupňový súd, zmenka predstavuje cenný papier ako nesporný a abstraktný záväzok, ktorý z hľadiska platnosti musí obsahovať náležitosti stanovené zákonom, a to k momentu uplatnenia práva proti osobe, ktorá zmenku podpísala. Z formálne platnej zmenky môže majiteľ zmenky uplatňovať svoje zmenkové práva v zmysle zákona a zmenkový dlžník sa môže voči majiteľovi zmenky brániť námietkami v zmysle zákona zmenkového a šekového.

Odvolací súd zdôrazňuje, že určovacia žaloba má charakter preventívny a slúži na eliminovanie stavu ohrozenia práva, resp. neistoty v právnom vzťahu, ak k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. Naliehavý právny záujem na určení je daný aj vtedy, ak je síce možné k zodpovedajúcej náprave dospieť aj inak, ale prostredníctvom určovacej žaloby možno dosiahnuť úpravu, ktorá odvráti prípadné budúce spory medzi účastníkmi.

Na určenie neplatnosti zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke už nemá žalobca naliehavý právny záujem. Žalovaný už vyplňovacie oprávnenie udelené mu zmluvou o vyplňovacom práve k blankozmenke využil a do blankozmenky chýbajúce údaje doplnil. Vyplňovacie právo teda jeho výkonom zaniklo. V tomto štádiu, teda po vyplnení blankozmenky sa dlžník môže brániť proti povinnosti zmenku zaplatiť už len námietkami podľa čl. 1, § 10 alebo § 17 zmenkového zákona. Určením neplatnosti dohody o vyplňovacom práve, by sa vzťahy medzi účastníkmi definitívne nevyriešili, pretože žalovaný by bol naďalej oprávnený domáhať sa plnenia zo zmenky. Dodáva odvolací súd, že žalobcom požadované určenie nemôže posilniť či upevniť jeho právne postavenie a nie je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov.

V súvislosti so závermi prvostupňového i odvolacieho súdu sa poukazuje i na názor vyslovený v Rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 4808/2008 zo dňa 19. januára 2011...

Krajský súd vzhľadom na odvolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci konštatuje, že zo strany prvostupňového súdu bol dostatočne zistený skutkový stav a tento bol okresným súdom správne právne posúdený, pričom okresný súd na zistený skutkový stav použil i správny právny predpis a tento správne interpretoval...

Z vyššie uvedených záverov, preto pokiaľ okresný súd žalobu žalobou z dôvodu nesplnenia zákonného predpokladu pre úspešnosť určovacej žaloby, a to nepreukázanie naliehavého právneho záujmu zamietol, jeho rozhodnutie bolo vecne správne a krajským súdom potvrdené podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.“

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa jednak so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa (s ktorými sa krajský súd v napadnutom rozsudku stotožnil), ale predovšetkým s právnymi závermi, ktoré z nich všeobecné súdy (okresný súd a krajský súd) vyvodili, teda s interpretáciou a aplikáciou príslušných ustanovení právnych predpisov v jeho právnej veci.

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti si ústavný súd na účely preskúmania námietok sťažovateľa vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 10 CbZm 16/2014. Z jeho obsahu zistil, že sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval okrem iného z identickej skutočnosti, že postupom prvostupňového a následne odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [vada konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP podľa sťažovateľa spočívala v tom, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s podstatnými odvolacími argumentmi (najmä preukazovaním naliehavého právneho záujmu a nesprávnym právnym posúdením veci)]. Na základe sťažovateľom podaného dovolania sa tak Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rozsahu svojho preskúmacieho oprávnenia dovolacieho súdu musel v podstate vyrovnáť s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, aké sťažovateľ proti napadnutému rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu uvádza v konaní pred ústavným súdom.

Podľa zistenia ústavného súdu najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Obdo 1/2016 z 23. júna 2016 dovolanie sťažovateľa pre nezistenie žiadneho z tzv. dôvodov zmätočnosti v zmysle § 237 OSP ako procesne neprípustné odmietol. Pritom k námietke sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu (súdy sa podľa názoru sťažovateľa nezaoberali jeho námietkami a argumentáciami uvedenými v žalobe a v odvolaní) najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Dovolací súd má za to, že odvolací súd ako aj súd prvého stupňa v odôvodneniach svojich rozhodnutí vyčerpávajúco uviedli dôvody, na základe ktorých dospeli k záveru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti dohody o vyplňovanom práve. Súdy tiež jasne vyložili ust. § 80 písm. c/ O. s. p. Odvolací súd sa v odôvodnení rozsudku zaoberal aj ďalšími námietkami žalobcu a jasne uviedol, prečo ich nepovažoval za opodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci tak dospel k záveru, že odvolací súd postačujúco odôvodnil svoj rozsudok, ktorým nadviazal na rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý ako vecne správny potvrdil. Podľa dovolacieho súdu nižšie súdy dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia; ich zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p.)...

Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca v otázkach ním tvrdeného naliehavého právneho záujmu, absolútnej neplatnosti právneho úkonu a neexistencie zabezpečovacieho záväzku namieta nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). nesprávnym právnym posúdením veci... je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne závery je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorý ale prípustnosť dovolania nezakladá.“

Po oboznámení sa s obsahom relevantnej časti napadnutého uznesenia dovolacieho súdu preto ústavný súd konštatuje, že nedisponuje vzhľadom na subsidiaritu svojej právomoci rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnením preskúmať

námietky sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení napadnutých rozhodnutí okresného a krajského súdu a tým, že sa vo veci sťažovateľa rozhodujúce všeobecné súdy nezaoberali jeho námietkami a argumentáciou uvedenou v žalobe a následne v jeho odvolaní, čo zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti (vo vzťahu k uvedeným námietkam sťažovateľa) pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vo vzťahu k preskúmaniu týchto námietok bola totiž daná právomoc najvyššieho súdu, ktorý sa nimi v dovolacom konaní aj zaoberal.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 CoZm 6/2015 z 30. septembra 2015 vo vzťahu k námietkam nesprávneho právneho posúdenia veci v otázkach sťažovateľom tvrdeného naliehavého právneho záujmu, absolútnej neplatnosti právneho úkonu a neexistencie zabezpečovacieho záväzku sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zameril na preskúmanie, či ju nemožno v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnenú.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu v relevantnej časti v spojení so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozsudku okresného súdu ústavný súd nezistil, že by skutkové zistenia okresného súdu, s ktorými sa krajský súd stotožnil [pri posudzovaní otázky neplatnosti právneho úkonu (dohody o vyplňovanom práve k blankozmenke zo 6. augusta 2012, pozn.)], boli v takom rozpore s vykonaným dokazovaním, čo by mohlo zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozsudku krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako tak nemožno podľa názoru ústavného súdu hodnotiť za arbitrárne ani právne názory krajského súdu vychádzajúce zo skutkových zistení a vyjadrené v jeho rozsudku sp. zn. 13 CoZm 6/2015 z 30. septembra 2015. Naopak, ide o právne závery, ktoré sú podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnené, teda tak, ako to vyplýva z požiadaviek vyvoditeľných z obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu preto ústavný súd dospel k názoru, že zo záverov odvolacieho súdu (citovaných v časti I. tohto uznesenia) týkajúcich sa posudzovanej právnej otázky (určenie neplatnosti právneho úkonu – dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke zo 6. augusta 2012) nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Obsah predložených listinných dôkazov v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované krajským súdom.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné zdôrazniť, že predmetom napadnutého konania pred všeobecnými súdmi bolo rozhodovanie o žalobe sťažovateľa, ktorou sa domáhal určenia neplatnosti zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke zo 6. augusta 2012 uzavretej medzi sťažovateľom ako žalobcom a žalovaným z dôvodu, že sťažovateľ na nátlak žalovaného ako vystaviteľ blankozmenky podpísal zmluvu o vyplňovacom práve k blankozmenke, že medzi účastníkmi nevznikol žiaden záväzkový či iný právny vzťah a že žalovaný sťažovateľovi nikdy neposkytol žiadne plnenie, že obsah zmluvy o vyplňovacom práve je neurčitý, nezrozumiteľný a zmätočný. Z uvedeného dôvodu predmetnú zmluvu o vyplňovacom práve k blankozmenke sťažovateľ považoval za absolútne neplatný právny úkon.

Vzhľadom na to, že predmetom napadnutého konania bola určovacia žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu, tak prvostupňový súd ako aj odvolací súd v posudzovanej veci považovali za potrebné primárne skúmať naliehavý právny záujem o podanie takejto žaloby v zmysle v tom čase platného a účinného § 80 písm. c) OSP. Dospeli k záveru, že sťažovateľ na požadovanom určení naliehavý právny záujem nemá, pretože žalovaný už vyplňovacie oprávnenie udelené mu zmluvou o vyplňovacom práve k blankozmenke využil a do blankozmenky chýbajúce údaje doplnil. Vyplňovacie právo teda jeho výkonom zaniklo. V tomto štádiu, teda po vyplnení blankozmenky sa sťažovateľ ako dlžník môže (mohol) brániť proti povinnosti zmenku zaplatiť už len námietkami podľa čl. 1, § 10 alebo § 17 zákona č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších

predpisov. Určením neplatnosti zmluvy o vyplňovacom práve by sa vzťahy medzi účastníkmi definitívne nevyriešili, pretože žalovaný by bol naďalej oprávnený domáhať sa plnenia zo zmenky. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že k tomu aj reálne došlo v inom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 10 Zm 25/2014, v ktorom si žalovaný (v tomto konaní vystupujúci ako žalobca) uplatňoval voči sťažovateľovi zmenkovú sumu 300 000 €. Z vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti zo 4. júla 2017 vyplýva, že v označenom konaní bol vydaný zmenkový platobný rozkaz, ktorý nadobudol právoplatnosť 19. marca 2015, keďže k nemu neboli podané námietky.

Podľa § 80 písm. c) OSP návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je o to naliehavý právny záujem.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že tzv. určovacia žaloba podľa § 80 písm. c) OSP [na rozdiel od ostatných typov žalôb uvedených v § 80 písm. a) a b) OSP] má miesto iba za predpokladu, že žalobca má naliehavý právny záujem o požadovanie určenia existencie alebo neexistencie právneho vzťahu alebo práva. Je preto primárnou povinnosťou všeobecných súdov, aby sa pri rozhodovaní o určovacej žalobe vysporiadali najprv s otázkou (ne) existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania [spravidla žalovaného (II. ÚS 382/2010)].

Naliehavý právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, spočíva v tom, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie sporu a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Naliehavý právny záujem žalobcu o požadované určenie treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ

sledovaný podaním žaloby a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem o ním požadované určenie, ide o samostatný a prvoradý dôvod zamietnutia žaloby. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu o požadované určenie spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 241/2008).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zastáva názor, že v sťažovateľovej veci konajúce všeobecné súdy sa s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu sťažovateľa ako žalobcu o požadované určenie neplatnosti zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadali.

Ak okresný súd v posudzovanej veci na základe vykonaného dokazovania (rozsudkom sp. zn. 10 CbZm 16/2014 z 24. októbra 2014) ustálil, že o požadované určenie neplatnosti zmluvy o vyplňovacom práve k blankozmenke zo 6. augusta 2012 nemôže mať sťažovateľ ako žalobca naliehavý právny záujem, odvolací súd považoval jeho právny záver za správny a v plnom rozsahu sa s ním stotožnil. Proti tomuto právnomu záveru okresného súdu a krajského súdu nemožno mať z ústavného hľadiska v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci žiadne relevantné výhrady.

Ústavný súd nezistil, že by napadnutý rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo vnútorne protirečivý či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takomto prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov tohto súdu. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho rozhodnutia, ktoré skončilo pre neho nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K porušeniu ústavou a dohovorom garantovaných práv totiž nemôže dôjsť takým rozhodnutím príslušného štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc v súlade s platnými právnymi predpismi.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu preto ústavný súd konštatoval, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia dotknutých právnych predpisov, ktoré boli podstatné pre posúdenie veci, ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Ústavný súd v súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude splňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu v relevantnej časti a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označených sťažovateľom neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2017